

УДК 347.132.122

DOI <https://doi.org/10.32837/chc.v0i37.350>

Пеструєв Дмитро Миколайович,

аспірант кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6832-3656>

ОСОБЛИВОСТІ УМОВ ТА НАСЛІДКІВ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНТЕРЕСАХ ІНШОЇ ОСОБИ БЕЗ ДОРУЧЕННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Актуальність теми. Виникнення і подальше неконтрольоване поширення коронавірусної інфекції (COVID-19) спричинило низку наслідків правового характеру, оскільки на державному рівні було змінено режим звичайного життя. 1 березня 2020 року Всесвітня організація охорони здоров'я (далі – ВООЗ) оголосила коронавірус COVID-19 глобальною пандемією, оскільки захворювання, яке ще 3 місяці тому не було відомо світовим чиновникам охорони здоров'я, швидко поширилося на більш ніж 121 тисячу осіб з Азії, Європи, Близького Сходу і частини США [1]. Попри намагання зменшити шкідливі наслідки карантину, його запровадження все ж унеможливило для досить великої групи громадян здійснення ними своїх прав та виконання обов'язків у цивільно-правових відносинах, а також потягло виникнення інших, позадоговірних стосунків. Отже, виникла нагальна необхідність аналізу специфіки такого виду зазначених відносин як ведення чужих справ без доручення в умовах карантину.

Постановка проблеми. Оскільки введення карантину і супроводжуваних цей режим обмежень спричинило неможливість здійснення суб'єктами цивільного права своїх прав і виконання обов'язків у цивільно-правових відносинах, а також потягло збільшення кількості випадків ведення чужих справ без доручення, необхідним і доцільним є комплексне дослідження особливостей відносин, які виникають з ведення чужих справ без доручення в умовах карантину.

Стан дослідження теми. Натепер відсутні дослідження інституту ведення чужих справ без доручення в умовах карантину внаслідок оголошення пандемії.

Метою дослідження є аналіз особливостей умов та наслідків діяльності в інтересах іншої особи без доручення в умовах карантину.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Говорячи про зміну звичайного правового режиму на режим карантину зі ступеневим введенням обмежень, слід зазначити, що спочатку в Україні було запроваджено режим карантину, який встановлюється та скасовується рішенням Кабінету Міністрів України на підставі Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб». Карантин було встановлено Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» [2] на період з 12 березня по 24 квітня 2020 року.

В межах карантину було: 1) заборонено роботу суб'єктів господарювання, яка передбачає приймання відвідувачів, зокрема закладів громадського харчування (ресторанів, кафе тощо), торговельно-розважальних центрів, інших закладів розважальної діяльності, фітнес-центрів, закладів культури, торговельного і побутового обслуговування населення; 2) рекомендовано підприємствам, установам, організаціям забезпечити організацію позмінної роботи працівників, а за технічної можливості – роботи в режимі реального часу через інтернет.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2020 року № 388-р [3] було встановлено режим надзвичайної ситуації на всій території України до 24 квітня 2020 року. Постанова вказує на загальний обов'язок підприємств,

установ та організацій незалежно від форми власності здійснити заходи в межах та обсягах, необхідних для ліквідації наслідків надзвичайної ситуації», але жодних обмежень введено не було.

Оскільки зазначені нормативні акти ввели обмеження, які могли спричинити невиконання цивільно-правових та інших договорів, 30 березня 2020 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Закон № 540-IX запроваджує низку пов'язаних із коронавірусом COVID-19 заходів, які матимуть безпосередній вплив на цивільно-правові відносини: 1) «заморожує» перебіг позовної давності, тобто відтерміновує присічний строк, коли можна звернутися до суду у зв'язку з порушенням договірних зобов'язань іншою стороною, на строк дії карантину, тобто до 24 квітня 2020 року; 2) передбачає можливість звільнення орендарів від плати за користування майном на строк дії карантину, встановленого постановою № 211, тобто з 12 березня 2020 року по 24 квітня 2020 року, у випадку неможливості користування таким майном; 3) забороняє підвищення процентної ставки за кредитними договорами на строк дії карантину, тобто до 24 квітня 2020 року; 4) вносить зміни щодо режиму митного, податкового та трудового регулювання діяльності підприємств. У випадку продовження строку дії карантину шляхом внесення змін до постанови № 211 перелічені заходи в законі № 540-IX також будуть продовжені.

Попри намагання зменшити шкідливі наслідки карантину, його запровадження все ж унеможливило для досить великої групи громадян здійснення ними своїх прав і виконання обов'язків у цивільно-правових відносинах, а також потягло виникнення інших, позадоговірних стосунків. Зокрема, почастишали ситуації, коли певні обставини спонукають осіб, які не мають відповідних на те повноважень, до добровільного вчинення якихось дій у майнових інтересах іншої особи. Здебільшого чинниками таких вчинків є раптове виникнення небезпеки настання несприятливих для іншої особи майнових наслідків, яких можна уникнути лише негайним вжиттям відповідних заходів, відсутність можливості попередньої згоди на вчинення зазначених дій. При цьому інша особа може як перебувати в іншому місці, так і перебувати у такому стані, коли не в змозі самостійно прийняти будь-яке рішення.

При застосуванні карантину і введенні режиму надзвичайної ситуації припинилися всі міжміські сполучення, і тому особа могла перебувати в іншому місці від свого майна, якому загрожує якась небезпека, місці з одночасною неможливістю до нього дістатися. Крім того, особа може перебувати на самоізоляції при поверненні з місць, небезпечних з точки зору інфікування, або на лікуванні при підтвердженні у неї діагнозу коронавірусу COVID-19 і внаслідок цього не мати можливості виконувати свої обов'язки у цивільно-правових договорах.

Прикладів такого ведення справ без доручення зацікавленої у цьому особи можна навести велику кількість – від оплати окремих рахунків за тимчасово відсутню у місці проживання особу (сусіда, подругу, родича тощо) чи годування сусідського пса або kota (іншу домашню тварину), господар якого несподівано потрапив у лікарню, до продажу перевізником ввіреного йому власником товару при виникненні неочікуваної загрози псування останнього.

До перерахованих обставин, на мою думку, слід було б віднести також негативний вплив кризової ситуації, яка може спричинити депресійні стани, тощо, що також може потягти ризик тимчасового невиконання особою своїх зобов'язань (наприклад, особа, будучи самотньою, тяжко переносить режим карантину). Так, результати опитування, проведеного соціологічною групою «Рейтинг», повторно зафіксували наявність у респондентів ознак депресії, тривожності, паніки, втоми і розладів сну. Проте зазначається, що, якщо порівнювати результати 3-ї хвили опитувань (10-12 квітня) з результатами 1-ї (27-28 березня) та 2-ї (3-4 квітня) хвиль, то помітним є зростання депресії та падіння тривожності. Рівень паніки, втоми та розладів сну залишається на попередньому рівні.

«У динаміці помітним є зростання розладів сну в представників середньої вікової групи (30-49 років) та втоми у респондентів передпенсійного віку (50-59 років). Попри це серед останніх фіксується зниження рівня тривоги. Така сама тенденція є й серед найстарших», – додають соціологи [4].

Кризова ситуація в найзагальнішому вигляді визначається як ситуація, яка породжує дефіцит сенсу в подальшому житті людини, як ситуація неможливості реалізації внутрішніх потреб свого життя (мотивів, прагнень, цінностей тощо). У літературі виділяють такі типи критичних ситуацій:

– стрес – неможливість реалізації «вітальних» тут-і-тепер установок;

– фрустрація – непереборні труднощі в реалізації життєво-необхідних мотивів;

– конфлікт – суб'єктивно нерозв'язне протиріччя мотивів і цінностей;

– криза – ситуації, які сприяють неможливості реалізації життєвих задумів [5, с. 7].

У такому стані особа також не може адекватно реагувати на загрози, що виникають, тому збільшується можливість виникнення позадоговірних стосунків, пов'язаних із втручанням у майнову сферу домінуса іншої особи, яка здійснює дії в чужому інтересі з альтруїстичних мотивів. У зазначених і подібних до них випадках при дотриманні певних, визначених у законодавстві, умов, особою, яка вчиняє дії в майнових інтересах іншої особи, між такими особами виникають недоговірні зобов'язання. Ці зобов'язання мають певні правові наслідки, оскільки внаслідок них зацікавлена особа повинна відшкодувати особі, яка вела без доручення її справи, необхідні витрати, понесені в результаті такої діяльності.

Слід наголосити на тому, що недоговірні зобов'язання опосередковують відносини, не характерні для нормального плину життя, тобто аномальні майнові відносини. Спільною рисою, яка дозволяє виокремити недоговірні зобов'язання в самостійну групу цивільно-правових зобов'язань, є відсутність договірних відносин між суб'єктами цих зобов'язань. Відсутність домовленості між сторонами недоговірних зобов'язань породжує відсутність узгодження волі учасників на виникнення зобов'язання. Отже, в таких випадках йдеться про ведення чужих справ без доручення [6, с. 458].

Ведення чужих справ без доручення врегульоване в нормах ЦК України, а саме в главі 79 «Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення». У статті 1158 ЦК України зазначається, що якщо майновим інтересам іншої особи загрожує небезпека настання невігідних для неї майнових наслідків, особа має право без доручення вчинити дії, спрямовані на їх попередження, усунення або зменшення. За своєю сутністю зобов'язання, які виникають внаслідок вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення, є видом зобов'язань, що виникають внаслідок відвернення шкоди [7].

Дії в майнових інтересах іншої особи без її доручення породжують зобов'язання по відшкодуванню понесених у зв'язку з цим витрат не в будь-яких випадках, а за наявності наступних умов [8]:

1) дії в інтересах іншої особи вчиняються без її доручення, що означає лише власну ініціативу гестора, тобто відсутність договору, вказівки або наперед обіцяної згоди зацікавленої особи, а також обов'язку в силу закону вчинити певні дії в інтересах іншої особи. Такими є дії опікуна, піклувальника в інтересах підопічних, працівників служби соціального захисту населення, які надають допомогу громадянам похилого віку та інвалідам, тощо;

2) наявність небезпеки настання невігідних майнових наслідків і спрямованість дій на їх попередження, усунення або зменшення. Небезпека повинна існувати на час вчинення дій, а не бути уявною. Законодавець вказує на спрямованість дій щодо періоду нейтралізації негативного впливу на майнові інтереси. Залежно від ситуації, яка склалася, це може бути попередження – відвернення невігідних майнових наслідків, усунення – коли негативні фактори почали впливати на майнові інтереси домінуса, але гестор шляхом своїх дій їх усунув; зменшення – коли негативні наслідки відвернути не вдалося, а вдалося їх зменшити;

3) оскільки законодавець говорить про небезпеку настання для домінуса невігідних наслідків, то дії гестора повинні спрямовуватися на отримання вигоди зацікавленою особою (збереження майна, виконання зобов'язання перед третьою особою).

За своїм характером це можуть бути як фактичні дії (ремонт речі, захист майна від неправних дій інших осіб), так і юридичні (укладення правочину, сплата боргу). Також дії гестора не повинні суперечити інтересам домінуса, коли останній, наприклад, не бажає піклуватися про своє майно. Слід враховувати вимоги до дій у чужому інтересі, які мають вчинятися, виходячи із очевидної вигоди або користі та дійсних або можливих намірів зацікавленої особи з необхідною за обставинами справи турботливістю і обачністю;

4) гестор не має можливості отримати згоду зацікавленої особи на вчинення дій в її інтересі. Це, наприклад, відсутність такої особи в місці її постійного проживання. В той же час обставини вимагають термінового втручання у справи домінуса. Коли ж такої терміновості немає, і у гестора була можливість отримати згоду домінуса, зобов'язання з ведення чужих справ без доручення не виникає;

5) особа, яка діє в чужих інтересах, усвідомлює, на що спрямовані її дії, і не має на меті

виникнення іншого цивільно-правового зобов'язання. Так, якщо із поведінки особи, яка звільняє боржника від майнового обов'язку перед третьою особою, вбачається, що вона робить це не тільки на безкоштовній, а й на безповоротній основі, то має місце її бажання здійснити дарування;

6. наявність витрат, понесених особою у зв'язку з вчиненням нею дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення, що означає ведіння чужої справи за чужий рахунок;

7. особа, яка вчинила дії в майнових інтересах іншої особи без її доручення, повинна при першій же нагоді повідомити останню про свої дії [8, с. 73].

У зв'язку з поширенням коронавірусу COVID-19 найпоширенішою є ситуація, за якої більшість орендарів нерухомого майна комерційного призначення, діяльність яких підпадає під заборону в період та на строк дії карантину, можуть користуватися орендованими приміщеннями обмежено або зовсім не можуть ними користуватися. З метою зменшення тягаря негативних наслідків, законодавство в цих умовах надає орендарям право вимагати зменшення орендної плати або взагалі звільняє їх від орендної плати, а також надає можливість ініціювати розірвання договору.

Право орендаря вимагати зменшення або звільнення від орендної плати може виникнути на таких підставах:

– можливість користування приміщенням істотно зменшилася – якщо через обставини, за які не відповідає орендар, можливість користування орендованим приміщенням істотно зменшилася, він має право вимагати зменшення орендної плати (стаття 762(4) Цивільного кодексу України);

– змінилися передбачені договором умови господарювання – якщо через обставини, за які не відповідає орендар, змінилися передбачені договором умови господарювання, орендар має право вимагати зменшення орендної плати (стаття 286(2) Господарського кодексу України);

– в період карантину орендоване приміщення не могло бути використане – якщо через обставини, за які не відповідає орендар, приміщення не могло бути використане взагалі, орендар звільняється від орендної плати за весь час такого простою (стаття 762(6) Цивільного кодексу України).

Також слід звернути увагу на положення Закону № 540-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на

забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» [9], яким до Прикінцевих положень Цивільного кодексу України додано положення, відповідно до якого, починаючи з 11 березня 2020 року та до кінця карантину, орендаратор може бути звільнений від плати за користування майном відповідно до статті 762(6) Цивільного кодексу України. У зв'язку з цим нововведенням звертаю увагу на два ключові аспекти:

– орендар не звільняється від обов'язку сплатити комунальні платежі або маркетингові збори, якщо вказані витрати не включені в орендну плату за договором оренди;

– закон № 540-IX і стаття 762(6) Цивільного кодексу України мають більш загальний характер і передбачають можливість звільнення від обов'язку сплачувати орендну плату повністю, тоді як форс-мажор лише звільняє від відповідальності за порушення зобов'язання [10].

Тому ведення чужих справ без доручення можливе в ситуаціях, коли особа, хоча і звільнена від плати за користування майном, зобов'язана сплатити комунальні платежі або маркетингові збори, якщо вказані витрати не включені в орендну плату за договором оренди, але не може цього зробити самостійно. В таких випадках особа (гестор), яка сплатила за іншу особу (домінуса) комунальні платежі або маркетингові збори, повинна повідомити про це домінуса згідно з ч. 2 ст. 1158 ЦК України при першій же нагоді.

Очевидно, що першою нагодою в цьому випадку буде можливість зв'язатися із зацікавленою особою (яка може перебувати у реанімаційному відділенні лікарні, в місцевості із неналежним зв'язком тощо). Цей обов'язок є у гестора незалежно від того, чи могла зацікавлена особа дізнатися про вчинювані на її користь дії з інших джерел. У літературі зазначається, що (хоч на це і немає прямої вказівки закону), діюча особа, вчинивши мінімум необхідних дій, повинна тимчасово припинити свою діяльність в інтересах іншої особи (звісно, лише в разі, коли існує можливість це зробити без загрози настання для останньої значних майнових збитків), щоб надати змогу зацікавленій особі сповістити про своє схвалення вчинених для неї дій або ж навпаки про відмову від ведення її справ [11].

Якщо гестор не виконав свого інформаційного обов'язку повідомлення домінуса про здійснені дії, він втрачає право вимагати відшкодування зроблених витрат (частина 2 статті 1160

ЦК України). Гестор усвідомлює спрямованість своїх дій щодо запобігання, усунення або зменшення невігідних наслідків майновим інтересам домінуса. Саме такої правової позиції дотримується також Вищий господарський суд України у постанові від 03.06.2013 в справі № 5002-6/2091-2012.

Таке обмеження пов'язане зі специфікою ведення справ іншої особи без її доручення, яке ґрунтується на засадах солідарності, врахування суб'єктів цих відносин. Необхідність ведення чужих справ виникає тоді, коли цивільним правам та інтересам іншої особи загрожує небезпека, тобто існує потреба в захисті майнових інтересів іншої особи. При цьому необхідність самоправного втручання у чужі справи зумовлюється не тільки існуванням небезпеки чужим майновим інтересам, а ще й тими обставинами, що гестор не може сповістити господаря й одержати від останнього згоду на зазначені дії. Отже, за можливості повідомити господаря про дії в його інтересах гестор має зробити це при першій нагоді, а той, хто не виконав цей обов'язок, втрачає право на відшкодування витрат, бо недостатньо врахував інтереси господаря [12].

Домінус повідомляється з метою отримання схвалення ним дій гестора, необхідності отримати згоду на відшкодування понесених у зв'язку з діями гестора в чужому інтересі витрат. Домінус, вважаючи дії, вчинені в його інтересах, за таких обставин доцільними й корисними, схвалює їх, погоджуючись прийняти на себе всі наслідки таких дій.

Це правило означає, що факт схвалення позадоговірних відносин, які виникли з односторонніх дій, трансформує їх у договірні зобов'язання відповідного виду. Всі витрати й інші збитки особи, яка діяла у чужому інтересі, понесені нею у зв'язку з діями, які зроблені після їх схвалення зацікавленою особою, відшкодовуються за правилами про договір відповідного виду. Після цього від моменту схвалення й у подальших стосунках між гестором і домінусом будуть застосовува-

тися положення про договір, який відповідатиме характеру вчинених дій. Зокрема, при наданні гестором послуг юридичного характеру (наприклад, укладення угод чи виконання за зацікавлену особу якихось зобов'язань), вважатиметься, що сторони перебувають між собою у відносинах, які випливають із договору доручення. Якщо вчинені на користь іншої особи дії полягали у виконанні певної роботи (скажімо, догляд за твариною), то їх схвалення зацікавленою особою прирівнюється до укладення договору підряду тощо.

Форми схвалення дій гестора можуть бути різноманітними. Зокрема, це можуть бути конклюдентні дії, наприклад прийняття послуг, наданих гестором, або товарів, придбаних гестором для зацікавленої особи [13, с. 43]. Особа, яка діє в чужому інтересі, повинна дочекатися рішення зацікавленої особи про схвалення або несхвалення її дій. При цьому несхвалення має бути виражене в активній формі.

Висновки з дослідження та перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Огляд можливих ситуацій, пов'язаних із перебуванням на карантині, коли виправданим є втручання у сферу майнових інтересів іншої особи, дає підстави для висновку, що вони характеризуються підвищеним рівнем соціальної корисності. Адже в таких випадках гестор здебільшого вчиняє дії не лише в інтересах окремої особи, але й суспільства, допомагаючи вберегтися від захворювання представникам «груп ризику» (одиноким людям похилого віку, немічним тощо), запобігаючи поширенню COVID-19.

Фактично його діяльність спрямована на сприяння досягненню мети карантину, що має враховуватися при вирішенні спорів, які можуть виникати при її здійсненні. В таких випадках суди мають враховувати суспільну корисність дій гестора, залучаючи в необхідних випадках до відшкодування зроблених ним витрат третіх осіб, через бездіяльність або неналежну діяльність яких виникла необхідність діяльності у веденні справ без доручення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Погорельий В. Пандемія COVID-19 в світі як обставина для невиконання зобов'язань договору. URL: <https://tk.media/blogs/vladislav-pogorelyu/pandemiya-covid-19-v-sviti-yak-obstavina-dlya-nevikonannya-zobov'yzan-nyh-dogovoru>.
2. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 № 211. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF>.
3. Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2020 № 239. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239-2020-%D0%BF>.
4. Всередині квітня в українців збільшилася кількість депресій – опитування. URL: <https://ua.112.ua/suspilstvo/v-seredyni-kvitnia-u-ukraintsiv-zbilshylas-kilkist-depresii-opytuvannya-533743.html>.
5. Туриніна О.І. Психологія травмуючих ситуацій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 160 с.

6. Пеструєв Д.М. Ведення справ без доручення як підстава виникнення цивільних прав та обов'язків. *Правове життя сучасної України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 вересня 2018 р.)*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 457–459.
7. Харитонов Є.О. Система зобов'язань, що виникають внаслідок відвернення шкоди, за Цивільним кодексом України. *Актуальні проблеми приватного права України : Збірник статей до ювілею доктора юридичних наук, професора Наталії Семенівни Кузнєцової*. К. : ПрАТ «Юридична практика», 2014. С. 461–480.
8. Ігнатенко В. Визначення умов виникнення зобов'язань з вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення. *Право України*. 2010. № 12. С. 68–73. URL: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/6185/%C2>.
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) : Закон України від 30 березня 2020 року № 540-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20>.
10. Правові наслідки поширення коронавірусу COVID-19 для виконання договорів. URL: <https://sk.ua/uk/news-uk/pravovi-naslidki-poshirennya-koronavi/>.
11. Домбругова А. Дії в майнових інтересах іншої особи без її доручення. URL: <https://www.zakon-i-normativ.info/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=214563&menu=323817>.
12. Постанова Рівненського апеляційного господарського суду № 35437100 від 20.11.2013. URL: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/35437100/>.
13. Пеструєв Д.М. Формування концепції правового регулювання ведення справ іншої особи без її доручення в Україні та Польщі. *Науково-практичний журнал «Часопис цивілістики»*. № 35, 2019. С. 41–47.

Пеструєв Дмитро Миколайович

ОСОБЛИВОСТІ УМОВ ТА НАСЛІДКІВ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНТЕРЕСАХ ІНШОЇ ОСОБИ БЕЗ ДОРУЧЕННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

У статті проаналізовано випадки ведення чужих справ без доручення у зв'язку з обмеженнями, пов'язаними з виникненням і подальшим поширенням коронавірусної інфекції (COVID-19), умови їх виникнення та наслідки.

Зазначається, що попри намагання зменшити шкідливі наслідки карантину, його запровадження все ж унеможливило для досить великої групи громадян здійснення ними своїх прав і виконання обов'язків у цивільно-правових відносинах, а також потягло виникнення інших, позадоговірних стосунків. Зокрема, почастишали ситуації, коли певні обставини спонукають осіб, які не мають відповідних на те повноважень, до добровільного вчинення якихось дій у майнових інтересах іншої особи. Здебільшого чинниками таких вчинків є раптове виникнення небезпеки настання несприятливих для іншої особи майнових наслідків, яких можна уникнути лише негайним вжиттям відповідних заходів, відсутність можливості попередньої згоди на вчинення зазначених дій. При цьому інша особа може як перебувати в іншому місці, так і перебувати в такому стані, коли не в змозі самотійно прийняти будь-яке рішення.

Запропоновано до обставин, які спонукають до добровільного вчинення якихось дій у майнових інтересах іншої особи, віднести також негативний вплив кризової ситуації, яка може спричинити депресійні стани, що також може потягти ризик тимчасового невиконання особою своїх зобов'язань (наприклад, особа, будучи самотньою, тяжко переносить режим карантину).

Огляд можливих ситуацій, пов'язаних із перебуванням на карантині, коли виправданим є втручання у сферу майнових інтересів іншої особи, дав підстави для висновку, що вони характеризуються підвищеним рівнем соціальної корисності. Адже в таких випадках гестор здебільшого вчиняє дії не лише в інтересах окремої особи, але й суспільства, допомагаючи вберегтися від захворювання представникам «груп ризику» (одиноким людям похилого віку, немічним тощо), запобігаючи поширенню COVID-19.

Фактично його діяльність спрямована на сприяння досягненню мети карантину, що має враховуватися при вирішенні спорів, які можуть виникати при її здійсненні. Тому в таких випадках суди мають враховувати суспільну корисність дій гестора, залучаючи у необхідних випадках до відшкодування зроблених ним витрат третіх осіб, через бездіяльність або неналежну діяльність яких виникла необхідність діяльності у веденні справ без доручення.

Ключові слова: пандемія, коронавірусна інфекція, COVID-19, карантин, ведення чужих справ без доручення, гестор, домінус.

Pestruiev Dmytro

PECULIARITIES OF CONDITIONS AND CONSEQUENCES OF ACTIVITIES IN THE INTEREST OF ANOTHER PERSON WITHOUT A WARRANTY IN QUARANTINE

Article analyzes the cases of performing actions in the property interests of the other person without its commission due to restrictions related to the occurrence and further spread of coronavirus infection (COVID-19), the conditions of their occurrence and consequences.

It is noted that despite attempts to reduce the harmful effects of quarantine, its introduction still made it impossible for a large group of citizens to implement their rights and obligation under civil law, as well as led to other, non-contractual relations. In particular, situations have become more frequent when certain circumstances motivate persons who do not have the appropriate authority to voluntarily take any action in the interests of another

person's property. Generally, the factors of such actions are the sudden emergence of the danger of adverse property consequences for another person, which can be avoided only by taking appropriate measures, the lack of prior consent to these actions. In this case, the other person may be in another place and be in a state where he or she cannot make a decision on his or her own.

It is suggested that the circumstances that encourage voluntary actions in the property interests of another person should include the negative impact of a crisis situation that can lead to depression, which can also entail the risk of temporary failure of a person to fulfill obligations (for example, a person being lonely, is difficult to tolerate quarantine).

A review of possible quarantine situations where interference with another person's property interests is justified has led to the conclusion that they are characterized by an increased level of social utility. After all, in such cases, gestor, usually, acts not only in the interests of the individual but also society, helping to protect against the disease to representatives of "risk groups" (single elderly, infirm, etc.), and thus preventing the spread of COVID-19.

In fact, its activities are aimed at promoting the goal of quarantine, which should be taken into account in resolving disputes that may arise in its implementation. Therefore, in such cases, the courts must take into account the public utility of the gestor's actions, involving if necessary to reimburse the costs incurred by third parties, due to inaction or improper activities which necessitated performing actions in the property interests of the other person without its commission.

Key words: pandemic, coronavirus infection, COVID-19, quarantine, performing actions in the property interests of the other person without its commission, gestor, dominus.